U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobkyně: **T. A.,** zast. advokátkou Mgr. Alenou Saydueva Knapovou, se sídlem Sukova 49/4, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 6. 2022, č. j. 41 Az 36/2021-45,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

[1] Kasační stížností se žalobkyně (dále „stěžovatelka“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 9. 2021, č. j. OAM–509/ZA-ZA11-ZA21-2021; tímto rozhodnutím bylo dle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu zastaveno řízení o opakované žádosti stěžovatelky o mezinárodní ochranu.

[2] První žádost o mezinárodní ochranu podala stěžovatelka v září 2019. Důvodem bylo, že chtěla pečovat o svou nemocnou zletilou dceru, která se v té době léčila v Německu; původně žádala o mezinárodní ochranu v Německu, byla ale předána do ČR na základě dublinského nařízení. Transfer její dcery zkomplikovala hospitalizace. Žalovaný jí mezinárodní ochranu neudělil, následně neuspěla se žalobou, kterou krajský soud zamítl rozsudkem ze dne 1. 7. 2020, č. j. 41 Az 52/2019-31; Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost usnesením ze dne 17. 6. 2021, č. j. 3 Azs 308/2020-53.

[3] Dne 14. 7. 2021 podala stěžovatelka opakovanou žádost o mezinárodní ochranu. Při poskytnutí údajů k žádosti uvedla, že do Evropy přijela kvůli dceři. Měla rakovinu, se kterou se léčila v Německu. Na cestu si půjčily peníze. Pak jim sebrali dům a nyní se nemají kam vrátit. V Arménii je navíc válečný stav. Na dotaz ke svému zdravotnímu stavu uvedla, že poslední měsíce má problémy se srdcem, během noci má záchvatové bolesti, po kterých přichází pocit dušení a celkového svalového napětí; žádné léky zatím nebere,

pouze kozlíkové kapky. Zatím nemá určenou diagnózu ani naplánované vyšetření. Žalovaný o žádosti zastavil řízení podle § 25 písm. i) zákona o azylu, neboť žádost stěžovatelky shledal nepřípustnou podle § 10a odst. 1 písm. e) téhož zákona; stěžovatelka podala žádost opakovaně, aniž by uvedla relevantní nové skutečnosti. Žalovaný se zabýval rovněž zdravotním stavem stěžovatelky; z jejích tvrzení ani z doložené lékařské zprávy podle něj neplyne, že by byla v bezprostředním ohrožení života nebo že by její zdravotní stav vyžadoval specializovanou zdravotní péči, která by v Arménii nebyla dostupná. Úroveň lékařské péče v Arménii je sice nižší než v ČR, to však není z pohledu zákona o azylu podstatné. Žalovaný se zabýval také bezpečnostní situací v Arménii; konstatoval, že v listopadu 2020 sice došlo k válečnému konfliktu v oblasti Náhorního Karabachu, území Arménie však tento konflikt nezasáhl. Navíc dne 9. 11. 2020 arménský premiér podepsal dohodu o ukončení bojů. Nelze proto tvrdit, že by od doby meritorního posouzení první žádosti došlo v Arménii k takové zásadní změně, která by mohla představovat novou skutečnost ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azylu.

[4] V žalobě stěžovatelka namítala, že uváděla v nové žádosti důvody, které mohou svědčit o hrozící vážné újmě ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu; konkrétní námitky se pak týkaly zdravotního stavu její dcery.

[5] **Krajský soud** žalobu zamítl. Zdůraznil, že v tomto řízení není ve hře otázka, zda stěžovatelka splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany; tím spíš není ve hře ani otázka, zda tyto podmínky splňuje její dcera. Podotkl, že žádost zletilé dcery byla předmětem samostatného řízení. Pro posouzení důvodnosti žaloby azylové důvody dcery a její zdravotní potíže jsou předmětem samostatného řízení. Krajský soud připustil, že azylové důvody rodinných příslušníků žadatele mohou být relevantní, avšak pouze výjimečně; například tehdy, pokud žadatel o mezinárodní ochranu tvrdí, že kvůli azylovému příběhu jednoho člena rodiny čelí pronásledování nebo vážné újmě i on, a to v důsledku příslušnosti k této rodině (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 5. 2021, č. j. 2 Azs 34/2021-35, bod 11). Zdravotní důvody jednoho rodinného příslušníka však z povahy věci nemohou založit důvod pro udělení mezinárodní ochrany osobě, které se tyto zdravotní problémy netýkají. Byť je lidsky pochopitelné, že stěžovatelka chce být nablízku své vážně nemocné dceři, tohoto cíle však nelze dosáhnout v azylovém řízení, pokud samotné stěžovatelce žádné pronásledování ani vážná újma v případě návratu do Arménie nehrozí. Dle krajského soudu se žalovaný dostatečně zabýval všemi skutečnostmi, které stěžovatelka uváděla při poskytnutí údajů k opakované žádosti; dospěl k závěru, že se buď vůbec nejedná o nové skutečnosti (nemoc dcery žalobkyně a dluhy v Arménii), anebo že to sice nové skutečnosti jsou, nesvědčí však o tom, že by žalobkyně mohla čelit pronásledování nebo vážné újmě (zdravotní stav stěžovatelky a válka v Náhorním Karabachu). Dle krajského soudu žalovaný postupoval správně, pokud skutečnosti, které stěžovatelka uváděla v novém řízení, nepovažoval za důvod pro opakované věcné posouzení její žádosti o mezinárodní ochranu; tyto skutečnosti nesplňují podmínky podle § 11a odst. 1 zákona o azylu.

[6] V **kasační stížnosti** stěžovatelka odkazuje na důvody dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“). Tvrdí, že se soud dopustil nezákonnosti, neboť stěžovatelce měla být udělena alespoň doplňková ochrana dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu; žalovaný, stejně tak i krajský soud nedostatečně posoudil

probíhající konflikt v Náhorním Karabachu a hrozící vážné ohrožení civilisty (stěžovatelky) z důvodu svévolného násilí mezinárodního ozbrojeného konfliktu. Žalovaný si dle stěžovatelky neobstaral dostatek relevantních a aktuálních informací o zemi původu stěžovatelky. Dle stěžovatelky neobstojí argument, že stěžovatelce nehrozí žádné nebezpečí, neboť pochází z oblasti A., obec B., kde není žádné napětí. V případě nuceného návratu do Arménie totiž dle stěžovatelky není nikde dáno, že se musí vrátit do své rodné obce, potažmo oblasti; nikdo nemůže předpovědět, jak se bude situace vyvíjet; stěžovatelka tedy bude v ohrožení života již jen z toho důvodu, že v zemi dochází k válečnému konfliktu. Stěžovatelka dále uvádí, že i její zdravotní stav se zhoršil od první žádosti o mezinárodní ochranu, má problémy se srdcem a kolísavý tlak. Zdravotní péče v Arménii není na dostatečné úrovni, aby se stěžovatelka mohla léčit; rovněž zdravotní stav stěžovatelky neumožňuje podstupovat dlouhé a náročné cesty mimo Českou republiku.

[7] Žalovaný ve vyjádření trvá na tom, že rozhodnutí ve věci bylo vydáno v souladu se zákonem o azylu a správním řádem, řádně zjistil stav věci, vycházel z relevantních podkladů a zabýval se podrobně všemi stěžovatelčinými tvrzeními, jež neshledal jako azylově relevantní; v napadeném rozhodnutí podrobně, dostatečně jasně, srozumitelně a v souladu s platným právem žádost o mezinárodní ochranu vyhodnotil, a to po dostatečně zjištěném skutkovém stavu tak, že v případě stěžovatelčiny žádosti důvody pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany neshledal. I pro účely kasačního přezkumu správní orgán odkazuje na své vyjádření k žalobě ze dne 26. 10. 2021, kde se danou problematikou podrobně zabýval a nemá důvod na svém vyjádření cokoliv měnit, neboť jej považuje za plně respektující platnou právní úpravu. Navrhuje zamítnutí kasační stížnosti pro nedůvodnost, popřípadě její odmítnutí pro nepřijatelnost.

[8] **Nejvyšší správní soud** nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a za stěžovatele jedná osoba splňující podmínky dle § 105 odst. 2 s. ř. s.

[9] Nejvyšší správní soud poté se ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být kasační stížnost podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. Znaky tohoto pojmu jsou naplněny v případě „*rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu*“. Podle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přijatelná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[10] Podaná kasační stížnost předestírá k rozhodnutí především otázku bezpečnostní situaci v Arménii z hlediska možného udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. V nyní souzené věci Nejvyšší správní soud neshledal naplnění některého z výše uvedených typových případů a dospěl k závěru, že kasační stížnost není přijatelná. V dané věci nevyvstala žádná právní otázka, která by dosud nebyla v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešena, popř. byla řešena rozdílně. Rovněž tak Nejvyšší správní soud neshledal důvod, pro který by bylo nutno učinit judikaturní odklon. Krajský soud se nedopustil ani zásadního pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky. Krajský soud posoudil věc v souladu s konstantní judikaturou, od které neshledal Nejvyšší správní soud důvod se odchýlit.

[11] Aktuální bezpečnostní situací v Arménii s ohledem na probíhající ozbrojený konflikt o Náhorní Karabach a nedávným vyostřením těchto bojů se Nejvyšší správní soud zabýval v rozsudku ze dne 13. 10. 2022, č. j. 9 Azs 144/2022-38, v němž mimo jiné řešil rovněž otázku prolomení § 75 odst. 1, resp. v kasačním řízení § 109 odst. 5 s. ř. s. za účelem dodržení mezinárodních lidskoprávních závazků, jako je zásada *non-refoulement*. Podotkl, že takový postup je namístě, pokud až po vydání napadeného rozhodnutí nebo rozsudku nastaly nové skutečnosti relevantní z hlediska mezinárodní ochrany a je dáno riziko porušení mezinárodních lidskoprávních závazků v případě neprolomení daných pravidel (srov. obecně k prolomení § 75 odst. 1 s. ř. s. rozsudky NSS ze dne 24. 8. 2010, č. j. 5 Azs 15/2010-76, ze dne 4. 2. 2013, č. j. 8 Azs 27/2012-65, bod 19., nebo novější ze dne 29. 9. 2022, č. j. 1 Azs 84/2022-61, odst. [29]; ve vztahu ke kasační stížnosti rozsudek NSS ze dne 10. 3. 2022, č. j. 10 Azs 537/2021-31, č. 4335/2022 Sb. NSS, odst. [14] a [15]; a k dodržování mezinárodních závazků též rozsudek NSS ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 23/2007-64, č. 1336/2007 Sb. NSS).

[12] V nyní projednávané věci Nejvyšší správní soud neshledal, že by bylo namístě tento postup aplikovat a shora uvedená pravidla § 75 odst. 1 nebo § 109 odst. 5 s. ř. s. prolomit. Nadto je třeba podotknout, že sama stěžovatelka v žalobě otázku válečného stavu a aplikace § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu v souvislosti s udělením doplňkové ochrany ani nenamítala, byť se žalovaný v rámci posouzení její opakované žádostí i situací v Arménii v souvislosti s vyostřením bojů v Náhorním Karabachu dostatečně zabýval.

[13] Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku sp. zn. 9 Azs 144/2022 neshledal, že by tyto boje byly relevantní z hlediska mezinárodní ochrany, resp. že by v případě neprolomení § 75 odst. 1 nebo § 109 odst. 5 hrozilo ve vztahu ke stěžovateli porušení mezinárodních lidskoprávních závazků a že by mu hrozila vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Nejvyšší správní soud mimo jiné uvedl: *„Bydlištěm stěžovatele je Jerevan a uvedený konflikt probíhající v jiné části Arménie dle Nejvyššího správního soudu nelze ke dni tohoto rozhodnutí klasifikovat jako „totální“. Míra svévolného násilí předmětného konfliktu nedosahuje takové úrovně, že by existovaly závažné důvody domnívat se, že by byl stěžovatel v případě navrácení se do Arménie vystaven reálnému nebezpečí vážného ohrožení pouze z důvodu své přítomnosti (srov. již citované rozsudky č. j. 5 Azs 28/2008-86 a věc C-465/07 Elgafaji, bod 35.; nověji rozsudek SDEU ze dne 10. 6. 2021, věc C-901/19 Bundesrepublik Deutschland, bod 28.). Nejvyšší správní soud současně neshledal, že by se konflikt v jiné části Arménie stěžovatele dotýkal individuálně, tedy že by mu hrozila konkrétní vážná újma, a ani sám stěžovatel v kasační stížnosti tyto skutečnosti nikterak nerozvádí.(...)*

Stěžovatelem vznesené okolnosti bojů mezi Arménií a Ázerbájdžánem o Náhorní Karabach v tomto ohledu relevantní skutečnosti pro shledání rizika vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu nezakládají.“ Aktuální bezpečnostní situací v Arménii se Nejvyšší správní soud zabýval rovněž v rozsudku ze dne 18. 10. 2022, č. j. 1 Azs 172/2022-31, či ze dne 2. 11. 2022, č. j. 7 Azs 228/2022-24. V souladu se závěry zde uvedenými Nejvyšší správní soud konstatuje, že pokud jde o situaci v Náhorním Karabachu, nejedná se o skutečnost, která je v případě stěžovatelky relevantní pro udělení mezinárodní ochrany dle § 14a odst. 2 zákona o azylu; stěžovatelka pobývala mimo oblast Náhorního Karabachu, samotná přítomnost stěžovatelky na území Arménie nepředstavuje vážnou újmu ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Primární důvody pro udělení mezinárodní ochrany, se musejí nutně odvíjet od situace, která panuje v místě bydliště žadatele o mezinárodní ochranu.

[14] K otázce přípustnosti opakované žádosti o mezinárodní ochranu se Nejvyšší správní soud rovněž několikráte vyjádřil. V rozsudku rozšířeného senátu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011-96, mimo jiné uvedl, že rozhodnutí o zastavení řízení pro nepřípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany musí obsahovat odůvodnění o tom, že *„1) žadatel v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvádí žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, resp. 2) pokud takové skutečnosti či zjištění uvádí, pak pouze takové, které mohl uplatnit již v předchozí žádosti, a 3) že nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Správnost těchto závěrů správního orgánu podléhá v plném rozsahu kognici správních soudů.(...) Obsahuje-li opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany takové nové skutečnosti nebo zjištění, je správní orgán povinen hodnotit takovou žádost jako přípustnou a meritorně o ní rozhodnout. V opačném případě řízení o nepřípustné žádosti podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastaví.*“ V rozsudku ze dne 20. 11. 2009, č. j. 1 Azs 104/2008-61, zdejší soud konstatoval: „*V situaci, kdy cizinec podal opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, v níž uvedl zčásti shodné skutečnosti jako ve své předchozí žádosti a zčásti skutečnosti nové, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím řízení, postupoval správní orgán v souladu se zákonem č. 325/1999 Sb., o azylu, jestliže se žádostí zabýval pouze v rozsahu tvrzení, která lze považovat za přípustná podle § 10a písm. e) zákona o azylu.*“; stejný názor vyslovil Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 30. 6. 2009, č. j. 4 Azs 23/2009-64. V rozsudku ze dne 23. 9. 2009, č. j. 1 Azs 43/23009-66 se Nejvyšší správní soud rovněž zabýval zhoršením zdravotního stavu cizince, přičemž konstatoval: „*Výrazné zhoršení zdravotního stavu, byť související s nemocí již posouzenou v předchozí žádosti o udělení mezinárodní ochrany, ve spojení s dalšími relevantními skutečnostmi a zjištěními (zde nová informace o zemi původu a neaplikovatelnost závěrů učiněných v rozhodnutí o předchozí žádosti) představuje nové skutečnosti a zjištění ve smyslu § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.*“ V případě stěžovatelky se však zdaleka o takovou situaci nejedná; stěžovatelka žádné lékařské zprávy potvrzující závažnost a zhoršení zdravotního stavu nedoložila, resp. sama uvedla, že se dosud neléčí a podstupuje postupná vyšetření.

[15] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že jeho ustálená a vnitřně jednotná judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na veškeré námitky obsažené v kasační stížnosti; krajský soud se v napadeném rozsudku od této judikatury neodchyluje. Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci ani zásadní pochybení krajského soudu, které by

mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky, ani žádný jiný důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Nejvyšší správní soud tedy konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, kasační stížnost tedy shledal ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[16] Výrok o náhradě nákladů řízení se s ohledem na skutečnost, že odmítnutí pro nepřijatelnost představuje zjednodušený meritorní přezkum (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS), opírá o § 60 odst. 1 (nikoli však odst. 3) ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný měl ve věci úspěch, Nejvyšší správní soud mu však náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu podle obsahu spisu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. prosince 2022

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu